

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kópavogi, 22. febrúar 2007

Efni: Umsögn um breytingartillögur efnahags- og viðskiptanefndar við fumvarp til laga um breytingu á lögum um váttryggingarsamninga, 387. mál

Fulltrúar Læknafélags Íslands mættu á fund nefndarinnar þann 13. febrúar sl. og gerðu grein fyrir afstöðu sinni. Á þeim fundi voru einnig fulltrúar atvinnulífsins ásamt fulltrúa ASÍ.

Sú breytingartillaga sem nú liggur fyrir tekur ekkert tillit til hóflegra athugasemda félagsins að því undanskildu að ekki verður heimilt að krefja upplýsinga um sjúkdóma barna váttryggingartaka eða hins váttryggða. Því virðist sem þingnefndin ætli að ganga erinda tryggingarfélaganna og taka óljósa viðskiptahagsmuni þeirra fram yfir sjálfsagða persónuvernd einstaklinganna.

Það er ekki mikil eða íþyngjandi krafa gagnvart tryggingarfélögunum að kveða á um í lögum að sé aflað upplýsinga um heilsufar foreldra eða systkina váttryggingartaka eða hins váttryggða þá skuli liggja fyrir upplýst samþykki þeirra fyrir slíkri upplýsingagiöf. Slíka skyldu mætti binda við lifandi ættingja. Það er ekki líklegt að slík “kvöð” myndi draga úr vilja einstaklinga til kaupa á tryggingum og tryggingarfélögin þyrftu ekki að gera annað en að búa til eitt eyðublað til viðbótar og afhenda væntanlegum tryggingartaka. Framkvæmd á þessum nótum myndi einnig tryggja betur að váttryggingartaki, eða eftir atvikum váttryggður, geti veitt rétt og tæmandi svör við spurningum félagsins. Það er nefnilega ekki sjálfsagt að váttryggingartaki viti um alla sjúkdóma hjá foreldrum sínum og systkinum sem geta haft áhrif á vilja tryggingarfélaganna til að tryggja viðkomandi. Ef síðar, jafnvel áratugum síðar, þegar reynir á trygginguna, er komið í ljós að þegar trygging var tekin þá hafi skyldmenni verið haldið sjúkdómi, sem skipti máli fyrir tryggingarfélagið, þá getur reynst erfitt fyrir tryggingartaka að sanna að hann hafi ekki haft vitneskju um sjúkdóminn þegar hann svaraði spurningum tryggingarfélagsins með “tæmandi” hætti. Orðalagið eins og það er nú er fortakslaust sem getur valdið tryggingartaka vandræðum að ósekju síðar.

Fallist þingnefndin ekki á að gera kröfu um að fyrir liggi upplýst samþykki þegar gefnar eru upplýsingar um skyldmenni þá er amk full ástæða til að breyta orðalagi ákvæðisins “... skal veita rétt og tæmandi svör við spurningum félagsins” í skyldu til að veita rétt og tæmandi svör “*eftir bestu vitund.*”

Krafa um upplýst samþykki skyldmenna þegar veittar eru upplýsingar um heilsufar þeirra ætti því að tryggja betur hagsmuni tryggingarfélaganna þannig að tryggjara sé að váttryggingartaki veiti rétt og tæmandi svör við spurningum félagsins. Verði ekki fallist á það sjónarmið gæti þeirri hugsun skotið upp kollinum að tryggingarfélögin vilji hafa þennan háttinn á m.a. til þess að geta mögulega hafnað greiðslu bóta síðar, ef í ljós kemur að tryggingartaki getur ekki sannað að hann hafi ekki vitað um sjúkdóm skyldmennis sem hefði haft áhrif á vilja tryggingarfélagsins til að tryggja viðkomandi. Þá er í sumum tilvikum búið að greiða iðgjöld í tugi ára sem ekki verða endurgreidd.

Félagið leggst gegn því að heimilt verði að leggja fram staðfestingu á því að vera ekki haldinn tilteknum sjúkdómi. Með slíkri heimild er orðið stutt í að tryggingarfélögin geti farið að gera

LÆKNAFÉLAG ÍSLANDS

ICELANDIC MEDICAL ASSOCIATION

greinarmun á þeim sem leggja slíka staðfestingu fram og þeirra sem það gera ekki. Með því að heimila að lögð sé fram staðfesting þess að vera ekki haldinn tilteknum sjúkdómi verða þeir sem það gera ekki óneitanlega komnir í hærri áhættuflokk sem hópur, þar sem fyrir liggur að einhver hluti þeirra getur verið haldinn tilteknum sjúkdómum. Hverjir það eru nákvæmlega liggur hins vegar ekki fyrir og því spurning hvort með óbeinum hætti sé verið að þvinga væntanlega tryggingartaka til að leggja fram niðurstöður erfðarannsóknna um heilsufar. Þá verður til annars vegar hinn "hreini" stofn og hins vegar "hinir". Slík niðurstaða gæti haft óeðlileg áhrif á iðgjaldgreiðslur og möguleika einstaklinga, sem ekki eru haldnir sjúkdómum, en vilja einhverra hluta vegna ekki undirgangast sérstaka erfðarannsókn, til að kaupa sér tryggingar.

Félagið leggur til að greinin verði svohljóðandi:

„Á meðan félagið hefur ekki samþykkt að veita váttryggingu getur það óskað eftir upplýsingum sem hafa þýðingu fyrir mat þess á áhættunni. Í þeim tilgangi er félaginu heimilt að óska upplýsinga um sjúkdóma sem váttryggingartaki eða váttryggður, foreldri hans eða systkini eru haldin eða hafa verið haldin og er þá m.a. heimilt að óska eftir staðfestingu, sem fengist hefur með framkvæmd erfðarannsóknar, á því hvort váttryggður er haldinn tilteknum sjúkdómi. ~~eða ekki~~. Slíkra upplýsinga skal aflað beint hjá váttryggingartaka, eða eftir atvikum váttryggðum, sem skal eftir bestu vitund veita rétt og tæmandi svör við spurningum félagsins. Sé upplýsinganna aflað frá öðrum en váttryggingartaka eða váttryggðum eða upplýsinga aflað um heilsufar lifandi foreldra eða systkina váttryggingartaka eða hins váttryggða skal, áður en þeirra er aflað, liggja fyrir skriflegt upplýst samþykki þess sem aflað er upplýsinga um. Váttryggingartaki, og eftir atvikum váttryggður, skal að eigin frumkvæði veita upplýsingar um sérstök atvik sem hann veit, eða má vita, að hafa verulega þýðingu fyrir mat félagsins á áhættu.

Váttryggingarfélagi er óheimilt, fyrir eða eftir gerð samnings um persónuþryggingu, að óska eftir, afla með einhverjum öðrum hætti, taka við eða hagnýta sér upplýsingar sem fengnar eru úr niðurstöðu erfðarannsóknar á einstaklingi og geta gefið til kynna hættu á að hann þrói með sér eða fái tiltekinn sjúkdóm.

Synji félagið að veita persónuþryggingu skal það rökstyðja synjunina sé eftir því leitað.“

Þess er óskað að þingnefndin leiti álits Persónuverndar á athugasemdum félagsins.

Virðingarfyllst,
f.h. Læknafélags Íslands

Sigurbjörn Sveinsson
Formaður